

2023

**Ohjeistus ja vinkit
UNICEFin
Lapsiystävällinen kunta
-työn aloitussyklin
toimintasuunnitelman
rakentamiseen**

© UNICEF/Hanna-Kaisa Hämäläinen

LYK-toimintasuunnitelma laaditaan nykytilan kartoitusten tulosten pohjalta

- **Ennen kuin kunta lähtee rakentamaan LYK-toimintasuunnitelmaa**
  - ✓ koko nykytilan kartoituksen (indikaattorit + lasten näkemykset) tulee olla valmis, toteutettu mallin ohjeistusten mukaisesti ja koko kunnan yhteisenä työnä, hyvinvointialuetta on konsultoitu tarvittavien indikaattoreiden osalta
  - ✓ Lasten näkemysten analyysi tulee olla valmis
  - ✓ Nykytilan kartoituksen analyysi tulee olla valmis ja tehtynä koko koordinaatioryhmän yhteisenä työnä
- Laadukas toimintasuunnitelma rakentuu hyvän nykytilan kartoituksen kokonaisanalyysin tuloksena. Tärkeää on käydä kartoituksen tuloksista yhteistä keskustelua ja pohdintaa LYK-koordinaatioryhmässä. Lasten ja nuorten näkemykset tulee ottaa analyysissä niin ikään vahvasti huomioon.

LYK-toimintasuunnitelman rakenne 1/3

- Ensimmäisessä kaksi- (tai neli-) vuotisessa toimintasuunnitelmassa on yhteensä (minimissään) viisi tavoitetta.
- Suunnitelmaan valitaan indikaattoreita, jotka kunta on määrittänyt nykytilan kartoituksessa tasolle 1 tai tasolle 2. Suunnitelmaan ei voi valita indikaattoreita, jotka ovat jo tasolla 3 tai 4.
- Toimintasuunnitelman tavoitteeksi kunta voi valita vain sellaisia tavoitteita ja toimenpiteitä, joihin kunta voi itse vaikuttaa. Hyvinvointialueen vastuulla olevia indikaattoreita voidaan valita toimintasuunnitelmaan vain, jos hyvinvointialue sitoutuu yhteiseen kehittämistyöhön.
- Tavoitteiden muotoilu on oltava yhteneväinen valitun indikaattorin kanssa (indikaattori = tavoite) tavoitteissa 1-3, ks. seuraava dia.
- Suunnitelma kirjataan ohjeiden mukaisesti LYK-digipalveluun.
- UNICEF hyväksyy lopullisen suunnitelman, minkä jälkeen se on valmis toteutukseen.

LYK-toimintasuunnitelman rakenne 2/3

Tavoitteiden valinta:

- **Ensimmäinen tavoite** valitaan Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa -osiosta.
- **Toinen ja kolmas tavoite** valitaan kahdesta eri lapsenoikeusteemasta.
- **Neljäs tavoite** valitaan yhdessä lasten kanssa ja se nousee nykytilan kartoituksessa kuulluista lasten/nuorten näkemyksistä.
- **Viides tavoite** on kunnan vapaavalintainen tavoite. Tavoitteessa voi hyödyntää indikaattoreita.
- Ekstratavoitteet ovat mahdollisia.

LYK-toimintasuunnitelman rakenne 3/3

Jokaisen tavoitteen jokaisessa toimenpiteessä tulee olla:

- Konkreettinen **toimenpiteen kuvaus**, josta käy ilmi, miten toimenpide etenee (välivaiheet)
- Konkreettinen **mittari/-it**, jotka kuvaavat toimenpiteen tuloksia
- Nimetty **vastuutoimija**
- **Aikataulutus**, esim. 08/2023-05/2024
- **Keinot, joilla lapset/nuoret osallistuvat** toimenpiteeseen.

Huomaa toimintasuunnitelmaprosessin aikana ja toimintasuunnitelmaa tehdessäsi

- Seurantatapaamisen aikana UNICEF kokoaa seurantalomakkeeseen omat ja kunnan huomiot. Seurantalomakkeen palauttamiseen kunnalle kuluu UNICEFiltä aikaa seurantatapaamisen jälkeen noin 2-3 viikkoa.
- Huomaattehan, että toimintasuunnitelma kannattaa hyväksyttää kunnan omissa toimielimissä vasta kun UNICEF on antanut kommenttinsa ja kun UNICEFin vaatimat muutokset on tehty ja UNICEF on hyväksynyt lopullisen toimintasuunnitelman.
- Toimintasuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä kannattaa peilata kyseisen indikaattorin tasokuvauksiin. Näin varmistatte oikeat toimenpiteet tasonousun mahdollistamiseksi.
- Tavoitteita asettaessanne, kannattaa tarkastella jo varhaisessa vaiheessa niitä tulosindikaattoreita, joihin prosessi-indikaattorin tasonousulla tulisi olla vaikutusta eli mitä konkreettisia muutoksia lasten elämässä pyritään saamaan aikaan.

Toimintasuunnitelman ohjeet digipalvelussa

- Pääsivu: <https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/lapsiystavallinen-kunta-mallintyovaiheet/toimintasuunnitelma-maarittaa-tavoitteet-ja-toimenpiteet>
- Miten valita tavoitteet ja toimenpiteet?
<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/lapsiystavallinen-kunta-mallintyovaiheet/toimintasuunnitelma-maarittaa-tavoitteet-ja-toimenpiteet/miten-valita-tavoitteet-ja>
- Esimerkkejä toimenpiteistä ja mittareista:
<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/esimerkkeja-toimenpiteista-ja-mittareista>
- Usein kysytyjä kysymyksiä toimintasuunnitelmasta:
<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/usein-kysytyja-kysymyksia-toimintasuunnitelmasta>
- Toimintasuunnitelmalomakkeen täyttöohjeet:
<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/lisatietoa-toimintasuunnitelman-tayttaminen>